



# د تلویزیون مفاصد او ضررونه

نن ټکی آسیا

**Download from: [aghalibrary.com](http://aghalibrary.com)**

لیکنه: ابو خلیل قدوسی

## دتلو پزبون مفسد او ضررونه

الله تعالی په خپل پاک کلام قران کریم کې مسلمانانو ته خطاب کوي فرمایي:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا (70) يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ  
وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (71) الأحزاب

اې دایمان څښتنانو له الله تعالی څخه ووېرېږئ او روغه ویناکوئ الله تعالی به ستاسو عملونه روغ کړي او ستاسو گناهونه به درته وېښي او چاچي دالله تعالی او دهغه در رسول ومنل نو هغه په ستره کامیابي سره کامیاب شو .

دهمدهغه ذکر شوي ایت کریمه دمحتوا په اساس کومه سپینه خبره چې دیوه وېښ مسلمان زړه یې ویل غواړي هغه داده چې دزیات ترو مسلمانو کورنیو داخلي حالت او اخلاقي وضع مخ په خرابېدلو روانه ده ، دا دهغو فاسدو څېرونو په وجه چې محلي تلو پزبونونه او نړېوال هوایي چاپلونه یې خپروي کوم چې هرکورته دتلو پزبون په پلمه ننوتلي دي ، داچې تلو پزبوني هېنداره څومره خطرناکه ده او کوم ضررونه په برکي لري ددې لپاره مونږ دا لاندې کرښې دلوستونکیو داستفادې لپاره ځانگړي کړي دي ، کله چې یو هوښیار مسلمان لوستونکی دا لاندې کرښې وگوري هرومرو به ددې پرېکړه وکړي چې یوه غیرت من مسلمان ته په کار نه ده چې دا دفساد اله دخپل کور انگر ته دننه کړي ځکه چې مسلمان ته چې کله هم حق څرگند شي بیا دحق له منلو څخه سر نه غروي .

الله تعالی فرمایي:

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ  
فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا (36) الأحزاب

او هېڅ مسلمان نارینه او مسلماني مېرمني ته ددې اجازت نشته چې کله الله تعالی او دهغه رسول دیوه کار په هکله پرېکړه وکړي او هغوی د(بې په منلو او یانه منلو) کې خوښ رضا شي او چاچي دالله تعالی او دهغه رسول له حکمونو څخه سرغړونه وکړه نو په څرگنده گمراهي سره بېلاري شو .

داهم ضروري نه ده چې دتلو پزبون هغه فاسد اړخونه کوم چې مونږ یې دبیانونو لو تکل کړي دی هغه دټول په لوستونکي باندي تطبیق وي او ددې دا معنا هم نه ده چې که یو څوک دتلو پزبون له منفي اړخونو څخه ځان ساتي نو ساتل او په کور کې اېښودل یې جواز ورته لري دا ځکه چې که دتلو پزبون یو ضرر هم جوته شي دهغه دحُرمت او ناروا توب لپاره کفایت کوي ولو که دا بحث دفتوا بڼه نلري او نه مونږ دفتوا دصادرو لو په مقام کې یو خو بیا هم دا زموږ ایماني مسئولیت دی چې پلرونو او دکورنیو مشرانو او مسئولینو ته یو خلاص لیک ولېږو ترڅو هغوی دداسي توکو دموقع ضررونو دمخنیوي او دکورني چاپیریال دپاک ساتلو په خاطر تلو پزبون په تېره بیا کېل او هوایي تېغنه (ډش) دکورونو انگرېونو ته دننه پرې نږدي .

کوم ضررونه چې تلوېزيون او دهغه روستارونه لکه کېل، ډش او داسي نورتوکي لري دهغه مسؤليت په لومړي قدم کي په واکمنانو باندي دی څوک چې کولای شي هغه تر مراقبت لاندي ونيسي او يا ورباندي خپرېدونکي مواد سانسور کړي او ياد چاپنلونو چلوونکيو ته دکار سالمې لايحې او يا فرمانونه صادر کړي، په دوهم قدم کي دعلمو او داعيونو دنده ده چې هغوی عام مسلمانان وپوهوي او دتلوېزيون منفي اړخونه او مفسد ورته بيان کړي، په درېيم قدم کي دوالدينو او دکورونو دم شرانو دنده ده چې داسي ناولي توکي دکور دننه ته پرې نږدي.

عن بن عمر انه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول كلکم راع وکلکم مسؤول عن رعيته الإمام راع وهو مسؤول عن رعيته والرجل راع في أهله والمرأة راعية في بيت زوجها والخدام في مال سيده (الأدب المفرد)

له ابن عمر رضي الله تعالى عنهما څخه روايت دی هغه فرمايي چې ماله رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه واورېدل چې هغه وفرمايل: په تاسو کي هريو واکمن دی او له هريوه څخه به دهغه چا په هکله پوښتنه کېږي چې تر واک يي لاندي وي، پاچا واکمن دی او دالله تعالى په وړاندي دخپل ولس مسؤل دی، نارينه واکمن دی او دخپل کور په هکله الله تعالى ته مسؤل دی، بنځه د نارينه په کور کي واکمنه ده (او الله تعالى به د خاوند د مال، اولاد، او دانگړ د عفت پوښتنه ورڅخه کوي) نوکر د بادار په مال او شتمني کي واکمن دی.

اوس به مونږ گرانو لوستونکيو ته دتلوېزيون مفسد او اضرار جوته کړو الله تعالى د مونږ ته دحق ويلو او په حق دعمل کولو توفيق راکړي.

### (۱) پرديو بنځوته کتل:

په دې کي هېڅوک هم ديوې ذرې شک نلري چې هغه څوک چې تلوېزيون گوري هغه دتلوېزيون په هېنداره دپرديو بنځوژوندي متحرک انځورونه ويني، او پرديو بنځوته او يا دهغوی انځورونو ته کتل شرعاً يو حرام کار دی او دمسلمان غيرت وژني ځکه چې الله تعالى فرمايي:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (30) وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ (31) سُوْرَةُ النُّوْرِ

ووايه (اې محمده) نارينه مسلمانانو ته چې خپلي سترگي دي (له حرامو کتلو) پټوي او خپل شرم ځايونه د ساتي دا دهغوی دپاکي لپاره غوره لاره ده او الله تعالى په هغه څه بڼه خبردی کوم چې دوی يي کوي او مسلمانو بنځوته ووايه چې هغوی دي هم خپلي سترگي (له حرامو کتلو څخه) پټي ساتي او دخپلو شرم ځايونو دي په پرده کي حفاظت وکړي او خپل بڼايست دي نه لوڅوي.

دا خطاب هغه چاته دی څوک چې پرديو بنځوته گوري او څوک چې دتلوېزيون په هېنداره دپرديو بنځو مخونه، غالباً وپښتان، همدا راز لوڅو سينو، اونېم يا بشپړ لوڅو اجسامو ته گوري لکه څاروي چې په زمکه روان وي هغه خو به هرومرو دهمدغه تلوېزيون له ليدلو او کتلو وروسته دخپل شهوت دسرولو اود عملي تطبيق لپاره دهغه څه تلاش کوي کوم چې الله تعالى حرام گرزولي وي په تېره بيا څرېه گان ځوانان کوم چې

د ځوانی په جوش او جنونی پړاو کې وي .

### (۲) پردیو نارینه ووتنه کتل:

په عین شکل کله چې تلو پزبون دکور په دننه کې اېښی وي دکور مېرمنې یې هم حتماً گوري او دتلو پزبون په هېنداره لکه چې نارینه وو ته پردې ښځې وربنکارېږي همداراز دکور مېرمنو ته دپردیو نارینه وو څېرې او اجسام وربنکارېږي چې دمخکې ذکر شوي ایت کریمه په اساس یې مېرمنو ته هم لیدل نه دی روا، همداراز نارینه کله نېم لوڅ هم وي او کله بیا دې حیایي په حالت کې وي، او کومې کېسې، ډرامې او یا افسانې چې نن سبا یې تلو پزبونونه خپروي غالباً دمینې او عشق په موضوع راڅرخېږي کوم چې مسلمانو کتونکیو او لیدونکیو ځوانانو او پېغلو ته دنامشروعو اړېکو دجوړولو زده کړې ورکوي او دکوم نارینه مېرمن چې تلو پزبون ته گوري او دپردیو نارینه وو په لیدلو او دهغوی د عشقي خبرو اترو په اورېدلو خوندونه اخلي د هغه نارینه غیرت به چېرته وي او ایا هغه ته غیرتمن مسلمان ویلای شو؟

### (۳) اجنبی فاسد فرهنگ تېټول:

تلو پزبون دلو پدېزې ټولني کلتور او دهغوی فاسد اخلاق خپروي کوم چې مسلمان لیدونکي دپته پاروي چې دهغوی بڼه او عادتونه خپل کړي، هغوی چې کومې نېم لوڅې جامې او یا تنگ کوټونه او پتلونونه په تلو پزبون ښکاره کېدونکيو ښځینه هنر مندانو او دپېشن ستوریو ته وراغوندي مسلمان ځوان او پېغله هم دې ته هڅوي چې په بېلابېلو مناسبتونو کې همدغه فېشنونه استعمال کړي، حتی چې په ځینو اسلامي هېوادونو کې خو دودونو او کوژدو مراسم په هغه شکل سرته رسېږي کوم چې یې لېدونکي ډرامو او سلسله وارو داستانونو په بڼه کې دتلو پزبون په شېشه گوري، کوم ماشومان چې تلو پزبون گوري هغوی له مور او پلار سره هغه چلند خپلوي کوم چې یې په همدغو ډرامو کې دلو پدېز ماشومان له والدینو سره کوي .

هغه مېرونه چې هندي او غربي فیلمونه گوري هغه پخپل کور کې له مېرمنې سره هغه تگلاره خپلوي کوم چې یې په فیلمونو کې دفیلمونو کار کوونکي تمثیلوي، حتی ځیني ځوانان چې کوژده کوي غواړي له هغه چا سره واده وکړي چې مخکې یې دمینې اړیکې ورسره ساتلي وي داځکه چې هغه په همدغو فیلمونو کې لیدلي وي چې دفیلم کار کوونکي تر واده له مخه له خپلې معشوقې سره نامشروعې اړیکې ساتلي او مینه کړي وي .

ځکه خو زموږ گران پیغمبر د بشريت د نجات داعي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي:

ومن تشبه بقوم فهو منهم (رواه أبو داود وأحمد)

او چا چې دیو قوم بڼه خپله کړه نو هغه له هماغه قوم څخه دی .

### (۴) دوخت ضیاع:

دمسلمان لپاره وخت ترهرڅه زیات ارزښت لري او هغه څوک چې تلو پزبون او په هغه خپرېدونکي ډرامې،

داستانونه او فيلمونه گوري مونږ او تاسو يې وینو چې په ساعتونو ساعتونو ورته ناست وي او زيات وخت يې بې گټې ضايع کېږي ، وخت هغه قيمتي سرمايه ده چې يو ځلي له لاس څخه ووتله بيا په هېڅ شکل بېرته نه راگرزي او الله تعالیٰ به مسلمان د قيامت په ورځ د وخت په هکله تر حساب او کتاب مخکې پوښتي :

عن مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَزُولُ قَدَمًا عَبْدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعٍ خِصَالٍ عَنْ عُمُرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ وَعَنْ شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَا أَنْفَقَهُ وَعَنْ عِلْمِهِ مَاذَا عَمِلَ فِيهِ (المعجم الكبير)

له معاذ بن جبل رضي الله تعالى عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل : د بنده پېښې به د قيامت په ورځ تر هغه وخته له ځايه ونه خوځېږي تر څو چې د څلورو شيانو پوښتنه ورڅخه ونشي ، د ژوند پوښتنه چې په څه کي يې تېر کړ ، او د ځواني پوښتنه چې په څه شي کي يې زړه کړه ، او د شتمني پوښتنه چې په څه شکل يې لاس ته راوړه او په څه شي کي يې ولگوله او د علم پوښتنه چې کوم عمل يې پکي سرته ورسولو .

هغه څوک چې خپل وخت دتلوېزيون په ليدلو تېروي هغه ته په کار ده دتلوېزيون تر کتلو مخکې د قيامت د همدغه محضر تصور وکړي کوم چې به الله تعالیٰ ورڅخه د وخت په هکله پوښتنه کوي ايا هغه به په ځواب کي دا ورته وايي چې فېلمونه او ډرامې مي کتلې؟ ايا تردې به بل ستر خجالت وي ؟ ځکه خو مسلمان همدغه د وخت قيمتي سرمايه يا ددنيوي کارونو په روغولو او يا دالله تعالیٰ په بندگي لگوي ترڅو د همدغه ډول پوښتنو د ځوابولو لپاره د قيامت په ورځ لا ځواب پاته نشي .

عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : نعمتان مغبون فيهما كثير من الناس : الصحة والفراغ (البخاري)

عبد الله بن عباس رضي الله تعالى عنهما روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل : دوه نعمتونه دي چې زيات خلگ پکي دوکه شوي دي چې هغه روغتيا او (فراغت) بېکاري ده دا معنا چې ډېرو خلگو ددې په وجه چې له دې دوو نعمتونو څخه يې کومه گټه نه دی اخېستي دوکه شوي دي او په تاوان کي دي .

عن بن عباس رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لرجل وهو يعظه اغتنم خمساً قبل خمس شبابك قبل هرمك وصحتك قبل سقمك وغنائك قبل فقرك وفراغك قبل شغلك وحياتك قبل موتك (المستدرک علی الصحیحین)

له ابن عباس رضي الله تعالى عنهما څخه روايت شوی دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم يوه سړي ته نصيحت کولو او ورته و يې فرمايل : پنځه شيان تر پنځو نورو شيانو مخکې غنيمت وگڼه : ستا ځواني ستا تر بوډاتوب مخکې ، ستا روغتيا ستا تر رنځ مخکې ، ستا بډايتوب ستا تر احتياج مخکې ، ستا فراغت ستا تر

ناخلاصي مخکي ، او ستا ژوند ستا تر مرگ مخکي .

### (۵) دلمونځونو ضياع:

دتلوېزيون ليدونکي غالباً له لمونځونو څخه غافل وي او چي څوک دلمونځونو پابند وي هغوی هم کله ناکله ديوه فيلم دکتلو په وخت چي کله اقامت او يا اذان وشي نشي کولای هغه نېم کتلی فيلم او يا ډرامه پرېږدي ترڅو لمانځه ته ولاړشي ، او چي کله هغه مسلسل ختم شي او لمانځه ته ولاړ شي د لمانځه وخت ورڅخه تېر شوی وي ، او که وخت پاته هم وي خود جماعت فضيلت ورڅخه فوت شوی وي او چي کله د فيلم او يا ډرامې په مېنځ کي ولاړ هم شي خو په لمانځه کي د پاته فيلم او يا ډرامې سوچ ورسره وي چي د همدغه سوچ په وجه لمونځ په خشوع او خضوع او يا اطمینان سره نشي ادا کولای .

الله تعالی فرمایي:

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ (4) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ (5) سورة الماعون

د جهنم ژوره کنده او يا سخت عذاب دی دهغو لمونځ کوونکيو لپاره چي له خپلو لمونځونو څخه غافل وي . مفسرين ددې ايت کریمه په تفسير کي ليکي چي سخت عذاب دهغه چا لپاره ده چي لمونځ خو کوي خو يا بي پخپل وخت کي نکوي او يا لمونځ د زړه په حضور ، اخلاص او په خشوع او خضوع سره نکوي .

ځکه خو وايو کوم مسلمان ليدونکی چي نيمه ډرامه او يا مسلسل کتلی وي او د لمانځه وخت ورباندي راشي هغه خو به يا ددې مسلسل ليدل بشپړوي او يا به لمانځه ته ځي هغه که لمانځه ته ولاړ هم شي خولمونځ به بي له خشوع او عاجزي څخه تش پاته وي ځکه چي زړه به بي په هغه څه مشغول وي کوم چي بي په تلوېزيون نېم ليدلی او نېم ورڅخه پاته وي .

### (۶) د ماشومانو گمراه کول:

همدغه راز هغه فيلمونه او يا کرتونونه چي ماشومان بي گوري دهغوی په سلوک او اخلاقو باندي ناوړه اغېزې پرې باسي ، او ماشوم چي څه دتلوېزيون په شيشه ويني هغه سمدلاسه په عمل کي پياده کوي ، په دې اساس پلرونو او د ماشومانو سرپرستانو او روزنکيو ته دا توصيه کېږي چي له الله تعالی څخه ووېرېږي او خپل ماشومان دتلوېزيون له کتلو څخه لېرې وساتي او دهغوی وخت ددين په زدکړه او دقرانکریم په يادولو او په هغه څه کي ولگوي چي هغوی ته بي گټه په دنيا او اخرت کي رسېږي .

الله تعالی فرمایي:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (6) سورة التحريم

اې د ايمان خاوندانو وساتي ځانونه خپل او عيالونه خپل له هغه اور څخه چي اوربل يې خلگ او ډبري دي ، په هغه باندي سخت او بې زړسوي ملايکه (مقرر) دي چي د الله تعالی د اوامرونو فرماني نه کوي او هغه څه

کوي چي حکم يې ورته کېږي .

### (۷) دموسيقی او سندرو اورېدل:

هغه سروزونه او سندري چي د کتاب الله په ایتونو او نبوي احاديثو يې حرمت ثابت شوی دی دتلو پزبون کتونکي او ليدونکي اوري او گوري، او هغه څوک چي سندري او موسيقي زيات اوري دهغه زړه دالله تعالی له ياد او دقرانکریم له تلاوت او دعبادتونو له کولو څخه غافل کېږي چي دا يې د وخت په ضیاع سر بېره يو بل نقصان دی .

الله تعالی فرمايي:

وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ  
(6) سورة لقمان

له خلگو څخه ځيني هغه کسان دي چي په بيه اخلي (لهو الحديث) تر څو په ناخبري سره د الله تعالی له لاري څخه نور خلگ بې لاري کړي او هغه ساتېری وگرځوي د همدغو کسانو لپاره سپک گرځوونکی عذاب دی او کله چي د الله تعالی ایتونه ورته تلاوت کېږي په ډېر غرور سره ورڅخه مخ اړوي لکه چي غوږونه يې درانه وي نوته هغوی ته د ځوروونکي عذاب زېری ورکړه .

د امت ستر عالم عبدالله بن عباس رضي الله تعالی عنهما د (لهو الحديث) تفسير په سندرو ويلو (غناء) سره کړی دی او بل مفسر عالم مجاهد د هغه تفسير په دريا (الطبل) سره کړی دی (تفسير الطبري)  
حسن بصري رحمة الله تعالی عليه د لهو الحديث تفسير په موسيقي او د موسيقي په الاتو سره کړی دی (تفسير ابن كثير)

ابن القيم رحمه الله فرمايي: چي د لهو الحديث لپاره د صحابه کرامو او تابعينو همدغه په موسيقي سره تفسير کفايت کوی او له ابن عباس او ابن مسعود رضي الله تعالی عنهما صحيح روايتونه همدغه را نقل شوي دي. ابو الصهباء وايي چي ما له ابن مسعود (رض) څخه د الله تعالی د همدغه ذکر شوي قول د تفسير په هکله پوښتنه وکړه هغه په ځواب کي راته وويل:

والله الذي لا إله غيره هو الغناء - يرددھا ثلاث مرات .

ځما د قسم په هغه ذات وي چي له هغه څخه ماسوا بل معبود نشته لهو الحديث همدغه سندري ويل دی او درې ځلي يې دا خبره غبرگه کړه ، له عبد الله بن عمر رضي الله تعالی عنهما څخه صحيح روايت شوی دی چي لهو الحديث سندري ويل دی (اغاثة اللفهان لابن القيم)  
بل ځای الله تعالی فرمايي:

أَقْمِنَ هَذَا الْحَدِيثِ تَعَجُّبُونَ (59) وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ (60) وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ (61) سورة النجم

ايا تاسو پدې خبرو (قرانکریم) حيران ياست (دروغ يي گڼئ) او خاندئ (مسخرې کوئ) او نه ژاړئ

(دهغو سختو غذا بونوپه وجه چي تاسو ورسره مخامخ کېدونکي ياست) او تاسو په غفلت کي ياست  
(سروزونه غړوي) (الجلالين)

عن أبي مالک الأشعري قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: ليكونن من أمتي أقوام يستحلون  
الحر والحريم والخمر والمعازف (البخاري)

له أبو مالک الأشعري رضي الله تعالى عنه تخه روايت دی چي ماله رسول الله صلى الله عليه وسلم تخه  
واورېدل چي هغه وفرمايل: زما په امت کي به داسي کسان پيدا شي چي زنا کول او دورېنمينو کاليو اغوستل  
او دشرابو څښل او دسروزونو غړول او اورېدل به حلال گرزوي.

**(۸) دنبوي سېرت او دصحابه وو دکردار توهين:**

لکه چي يي کتونکي ويني دتلوېزيون په هېنداره غالبا داسي ډرامې او داستانونه هم خپرېږي چي هغوی يي  
اسلامي گڼي خو کارکوونکي يي په هغو کي ددې لپاره ددروغوزياتوالی کوي چي دهمدغو موادو جالبیت  
زيات کړي چي په دې توگه درسول الله صلى الله عليه وسلم دمبارک سېرت او دهغه داصحابو رضي الله تعالى  
عنهم درول قصدي او يا ضمني توهين او سپکاوی کېږي او رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي:

عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: من كذب علي متعمداً فليتبوأ مقعده من النار (متفق  
عليه)

له أبو هريره رضي الله تعالى عنه تخه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: چا چي په  
قصدي توگه په ما باندې دروغ وتپل نو دځان لپاره دپه اور کي دناستي ځای ونيسي.

**(۹) دبدعاتو خپرول:**

دتلوېزيون په مخ ډېر داسي کسان ليدل شوي دي چي هغوی دلاعلمي او يادمادي گټو دلاس ته راوړلو په  
موخه ددين تر پرده لاندي داسي معلومات وړاندي کوي چي هغه په اسلام کي هېڅ اساس نلري چي يا خو يي  
خپروونکي ديني پوهنه نلري او يا خو له علماوو تخه پوښتنه نکوي او يا ددې ډول تحريفي افکارو په  
بيانولو ورته داسلام ددېنمنانو لخوا معاوضه ورکوله کېږي چي دې ته بدعات ويل کېږي او خپروونکي يي  
دهمدې ډول نېمگرو معلوماتو په وسيله ساده لوحه مسلمانان بېلاري کوي.

لکه دنارينه له مړېني تخه وروسته چي يي مېرمن توري جامې واغوندي، او يا په قبرونو دگلو نو گېډی  
کېږدي او داسي نور څه چي په اسلامي شريعت کي ځای نلري او ليدونکی يي دديني او مذهبي پروگرامونو  
تر سرليک لاندي تل دتلوېزيون په شيشه گوري.

عن ابن أبي أوفى قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: الخديعة في النار ومن عمل عملاً ليس عليه أمرنا  
فهو رد (البخاري ومسلم)

له ابن ابي اوفی رضي الله تعالى عنه تخه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: دفرېب

کولو او دوکې کولو ځای د دوڅخ اور دی او چاچي (دثواب په نیت) یو داسي کار وکړ چې مونږ یې ورته حکم نوي کړي نو هغه عمل مردود (نامنل شوی) دی.

### (۱۰) درېبنتیا او دروغو دخبرونو خپرول:

هغه څوک چې دتلو پزبون دچاینلونو چلوونکي وي دخبرونو او تحلیلونو په وسیله دپړدیو دچوپړ لپاره حقایق بدلوي او یو ساده لوحه مسلمان ورباندې غولوي، لکه نن سبا چې یې مونږ گورو چې ټول خپرندویه وسایل دتلو پزبون په شمول دترورېزم تر پوره لاندې هغه دروغ خپروي چې یو مسلمان ته یې لیدل او اورېدل په هېڅ شکل جواز نلري، دا ځکه چې دا ډول تبلیغات عامه ذهنیت گمراه کوي، جهاد چې یو اسلامي اصل دی تحریف کوي، داسلام ځلانده څېره داغداره کوي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم مونږ دداسي دروغو له اورېدلو او نقلولو څخه منع کوي.

همدا راز تلو پزبوني چاینلونه نن سبا ددېموکراسي او جمهوري ارزښتونو په هکله چې یو غربي کلتور دی بصري او سمعي تبلیغات خپروي چې ددېندهاره او بې دینه، عالم او جاهل، بڼه او بد، مجرم او بېگناه توپیر پکې نه کېږي او عام مسلمانان ورباندې غولوي.

عن حَفْصِ بْنِ عَاصِمٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَفَى بِالْمَرْءِ كَذِبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ (صحیح مسلم)

له حفص بن عاصم رضي الله تعالى عنه څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایيل: دانسان لپاره همدغه دروغ بس دي چې څه یې واورېدل او هغه یې بیان کړل.

الله تعالی فرمایي:

أَفَجَعَلَ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ (35) مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (36) سورة القلم

ایا مونږ مسلمانان هم داسي وگڼو لکه مجرمان تاسو ته څه پېښه ده، تاسو څرنگه پرېکړې کوئ؟

### (۱۱) دتلو پزبون دمالک گناه:

هغه چاچي دا تلو پزبون یې راوړی او یایي په بیه اخیستی وي څوک چې دتلو پزبون گوري او یا ورته ناست وي دټولو گناه دهمدغه مالک په غاړه ده او چې کله مړ شي نو همدغه گناه ورڅخه په مېراث پاته ده او چې ترکومه وخته پوري همدغه تلو پزبون وي دگناه سزا یې مالک ته په قبر کی ورکوله کېږي، همدا راز څوک چې یې دډرامو او فیلمونو په کتلو او لیدلو عادت کړي وي دهغوی دهمدغي گناه سزا هغه ته هم ورکوله کېږي.

عن المنذر بن جرير عن أبيه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من سن في الإسلام سنة حسنة فله أجرها وأجر من عمل بها بعده من غير أن ينقص من أجورهم شيء ومن سن في الإسلام سنة سيئة كان عليه وزرها ووزر من عمل بها من بعده من غير أن ينقص من أوزارهم شيء (رواه مسلم)

له منذر بن جرير رضي الله تعالى عنهما څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: چاچي په اسلام کي يوه بڼه لاره جوړه کړه نو دده لپاره دهمدغي لاري او دهغه چا ثواب دی څوک چي له ده څخه وروسته په همدغه لاره ځي بېله دې چي دهغوی له ثوابونو څخه څه کم شي ، او چاچي په اسلام کي يوه بڼه لاره جوړه کړه نو دهغې لاري په گناه سر بېره دهغه چا گناه هم ورپه غاړه ده څوک چي له ده څخه وروسته په همدغه لاره درومي بېله دې چي دهغوی گناهونه کم کړي.

### (۱۲) دالله تعالی له یاد څخه دخلگومشغول کېدل:

مسلمان چي کله عادتاً دماخوستن لمنوع وکړي داخوبنوي چي وختي وېده شي ترڅو دښپې په وروستی نېمايي برخه کي له خوب څخه راپاڅي او دتهجد لمنوع وکړي او يا په جماعت سره دسهار لمنوعه لپاره تيارې ونيسي خو سرچپه هغه څوک چي دماخوستن له لمنوعه څخه وروسته تلوېزيون ته کيني هغه دښپې تر نيمايي پوري خبرونه او ډرامې او يا فيلمونه گوري چي په تنبجه کي يې همدغه وخت هم دالله تعالی له ذکر څخه خالي وي او دښپې تهجد خو څه کوي چي دېڅو بې په وجه دسهار لمنوع هم ورڅخه پاته کېږي او دا طلايي فرصتونه يې له لاسه وزي او که يې وهم کړي خو هغه روح پکي نه وي کوم چي ديوې فريضي له ادا کولو سره ښايي .

عن أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَنْزِلُ رَبَّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرِ يَقُولُ مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأُغْفِرَ لَهُ (البخاري)

له ابوهريره رضي الله تعالى عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: الله تعالی هره شپه دښپې په وروستی درېيمه برخه کي د دنيا اسمان ته (بلاکيف څرنگه چي دهغه له شان سره وړ وي) رابښکته کېږي او وايي: څوک دی چي له ما څخه کومه دعا وغواړي او زه يې هغه دعا قبوله کړم؟ څوک دی چي له ما څخه يوڅه وغواړي او زه يې ورته ورکړم؟ څوک دی چي له ما څخه بښنه وغواړي او زه بښنه ورته ورکړم.

### (۱۳) تلوېزيون او بنعېنه:

کله چي نارينه له کور څخه دباندې وي يا کار ته تللی وي او يا په سفر تللی وي که دالله تعالی وېره او تقوا نه وي بل هېڅ داسي مانع نه وي چي مېرمن او ماشومان د تلوېزيون له بې قيده کتنې څخه راوگرزوي، هغه څوک چي ددې دعوا کوي چي هغه خپله کورنۍ د فيلمونو له کتلو څخه منع کړي دي، ايا دهغه نارينه دامنع به دهغه په غياب کي کومه اغېزه ولري؟

داخو دهغه چا لپاره چي عادي تلوېزيون لري او چاچي هوايي تبغنه (ډش) او يا کېبل لگولی وي چي دټولي نړۍ چاينلونه رانيسي او په سل هاووغير اخلاقي او بې حياء کانا لونه رانيسي دهغې کورنۍ به څه حالت وي؟

کله چې مسلمان مېرمن د نارينه په نه موجوديت کي دتلو پزبون په شيشه پردي داسي نارينه ويني چې دهغه ترخاوند هم په خېره کي ښايسته وي او هم په قوت او طاقت کي زيات ښکار پري ايا همدغه مېرمن به له هغه داخلي قناعت څخه نه محرومه کېږي کوم چې يې دخپل خاوند په وړاندي خپل کړی وي ؟ او ايا دمېرمني هغه دپاکي ميني اړيکي به چې له خپل نارينه سره يې لري روغي پاتي شي ؟

ځکه خو الله تعالی مسلمانان په دې مکلف گرزوي چې خپل دکور افراد له داسي عملونو او گناهونو څخه وژغوري کوم چې سزا يې ددوځ اور وي الله تعالی فرمايي :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (6) سورة التحريم

اې د ايمان خاوندانو وساتئ. ځانونه خپل او عيالونه خپل له هغه اور څخه چې اوربل يې خلگ او ډبري دي، په هغه اور باندي سخت او بې زړسوي ملايکه (مقرر) دي چې د الله تعالی د اوامرونو فرماني نه کوي او هغه څه کوي چې حکم يې ورته کېږي.

(۱۴) په گناهونو کي ډوبېدل :

کله چې يو مسلمان دتلو پزبون دکتلو او په هغه دخپريدونکيو فيلمونو او ډرامو دليدلو عادي شي هغه بيا دگناه احساس نکوي، په عربي ژبه کي متل دی وايي :

إذا كثر المساس فقد الإحساس

چې ډېرشي تماس، ورک شي احساس.

رېښتيا هم څوک چې ډمي او فيلمي کار کوونکي نجوني دتلو پزبون په مخ ويني او ورته گوري او حرامي سندري چې ناچ او ډانسونه پکې وي گوري هغه يې گناه نه گڼي که يې گناه گڼلای نه به يې ورته کتل دا ډول حالت لاندي حديث شريف داسي ښيي :

عن حذيفة قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: تعرض الفتن على القلوب كالحصير عودا عودا فأى قلب أشربها نكت فيه نكتة سوداء، وأى قلب أنكرها نكت فيه نكتة بيضاء، حتى تصير على قلبين، على أبيض مثل الصفا فلا تضره فتنة ما دامت السماوات والأرض، والآخر مرابادا كالكوز مجخيا لا يعرف معروفاً ولا ينكر منكراً إلا ما أشرب من هواه (مسلم)

له حذيفه رضي الله تعالى عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل : فتنې زړونو ته داسي وړاندي کېږي لکه دپزې داو بدللو په وخت کي چې دهغه لښتي يوه يوه رامخته کېږي نو هر زړه چې همدغه فتنه ورونيسي يو تور ټکی پکي پيداشي، او هر زړه چې يې له منلو څخه ډډه وکړي يو سپين ټکی پکي جوړ شي ترڅو چې زړونه دوه ډوله شي، يوزره داسي سپين شي لکه ښويه ډبره بيا هېڅ يوه فتنه ورته ترهغه وخته پوري ځور نشي پېښولای ترڅو چې اسمانونه او زمکي ولاړي وي او بل تک تور شي لکه کره

کوزه (چې هېڅ شی نه پکې پاته کېږي) چې نه خو نېک کار ښه گڼي او نه کومه گناه گناه گڼي او هغه څه کوي چې خوبه يې شي .

### (۱۵) له قرانکریم څخه تنگېدل:

داسلامي هېوادونو تلوېزيونونه عادتاً دقرانکریم په تلاوت پيل کېږي او چې کله بندېږي هم د قرانکریم په تلاوت سره پایته رسېږي او لیدونکی چې کله تلوېزيون خلاص کړي او تلاوت پکې ومومي تاسوبه لیدلي وي چې غږ يې ښکته کړي او چې کله ډرامه او يا خبرونه او يا کوم بل پروگرام چې دهغه خوبن وي پيل شي غږ يې لوړ کړي .

د لیدونکي دا ډول سلوک له قرانکریم سره دا جوتنه کوي چې هغه دقرانکریم له تلاوت څخه تنگېږي دا ځکه چې ډرامو او فېلمونو مینه او دقرانکریم مینه په یوه زړه کې نه سره یوځای کېږي لکه چې شاعر وايي:

### حب الكتاب وحب الحان الغنا      في قلب عبد ليس يجتمعان

د کتاب الله مینه او د سندرو او د موسیقي مینه دا دواړه د بنده په زړه کې نه سره یوځای کېږي ؟  
او هغه څوک چې له قرانکریم څخه مخ و اړوي دهغه لپاره بوږنونوونکی انجام دی الله تعالی فرمایي:

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى (سورة طه 124)

او چا چې زما له یاد (قرانکریم) څخه مخ و اړولو نو دهغه لپاره تنگ ژوند دی او د قیامت په ورځ به يې په غبرگو سترگو وړاند راپاڅوو .

ځیني کسان پخپل کور کې دتلوېزيون دساتلو لپاره بېلابېلي پلمې جوړوي ، ځیني وايي چې که په کور کې تلوېزيون ونلرم ماشومان مي دگاونډي کورته ورځي او هلته يې گوري ، ځیني بیا وايي چې ماشومان مي په کور کې نه اېسارېږي او په کوڅه کې له نورو ماشومانو څخه بدخویونه زده کوي ځکه مي دهغوی دمشغولتیا لپاره تلوېزيون راوړی دی ، ځیني بیا دا وايي چې ددې په ځای چې له نورو کسانو سره په غیبت کولو بوخت شم تر دې داغوره ده چې تلوېزيون ته کېنم دا داسي مثال لري لکه چې ویل کېږي له بارانه تښتېدل ناوې ته کېنستم .

دهغوی ځکه دا وايي چې د ماشومانو وخت ورته ارزښت نلري خو مونږ همدغو وروڼو ته وايو چې ماشومان په لیک او لوست اخته کړی ، دهغوی ددین په زده کولو مکلف کړی ، دهغوی دوخت خلا په گټورو شيانو ډکه کړی ، چې دهغوی جسمي او روحي روزنه پکې وشي ، دتلوېزيون کتل دکوڅې له لوبو څخه زیات خطرناک او له فساد څخه ډک دی ، په کوڅو کې د صحابه وو زیات ترو ماشومانو هم لوبې کړي دي ، حتی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم به په ماشومانو تېرېدلو چې دهغوی به په لارو او کوڅو کې لوبې کولې او رسول الله صلی الله علیه وسلم به سلام ورواچولو او په کوڅه کې يې دهغوی په لوبو کوم اعتراض ندی کړی ، په همدغو ماشومانو کې حسن او حسین رضي الله تعالی عنهم هم وو چې لوبې به يې کولې او رسول الله صلی الله علیه

وسلم به ليدل .

### (۱۶) دمسلمانانو په زړونو کي وېره اچول:

دتلوټزيون په مخ ددبمنانو جنگي مشقونه دهغوی وسلې او جنگي سامان الات بنکارېري او هغوی خپلي قواوي او ذره وي وسلې او په پراخه پېمانه وړانوونکي بمونه او زهرجن کېمياوي غازونه يې پايلته الوتکي او موډرن ټانگونه دندارې لپاره وړاندي کوي، چي دا دنړۍ والو سترو استعماري ځواکونو هيمنت څرگندوي ، بېوزله مسلمان وگړي هرو مرو دا فکر کوي چي دهمدې ځواکونو مقابله هېڅوک نشي کولای او دهغوی وېره يې زړه ته ننوزي او دا يې هېرېري چي الله تعالی په هرچا برلاسی دی او دهغه ځواک او قدرت ته هېڅ مادي قوت نشي تم کېدلای ، او هغه کولای شي دسترگو په رپ کي دهغوی داځواکونه له کار څخه وغورځوي .

الله تعالی فرمايي:

بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (11) سورة البقرة

الله تعالی داسمانو نو او زمکي پيدا کوونکی دی او کله چي ديوه شي دپيدا کولو اراده وکړي نو صرف دومره ورته ووايي چي وشه نو هغه سمدلاسه وشي .

بل ځای الله تعالی فرمايي:

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (40) سورة النحل

مونږ چي کله ديوه شي دپيدا کولو اراده وکړو صرف دومره ورته ووايو چي وشه او هغه وشي .

بل ځای فرمايي:

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ (50) سورة القمر

او مونږ چي کله ديوه شي دپيدا کولو اراده وکړو نويوځلي ورته حکم کوو لکه دسترگو يوځلی رپ .

همدا راز الله تعالی هغو مؤمنانو ته چي له کفارو څخه وېرېري فرمايي:

اتَّخَشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (13) سورة التوبة

ايا تاسو له دوی (کفارو) څخه وېرېري الله تعالی ددې زيات حق لري چي تاسو ورڅخه وويروئ که تاسو (په رېښتوني معنا) مؤمنان ياست .

### (۱۷) د حرامو کارونو بنوول:

په تلوټزيون خپرېدونکي مواد ډرامې ، داستانونه او فېلمونه ليدونکي او کتونکي ته دغلا کولو ، ډارې اچولو ، دشرايو دجوړولو او څښلو غوره لاري چاري وربښي ، غلا کوونکي ته دابښي چي دغلا کولو کاميابه

طريقه کومه وي او غل کومه څېره بايد ځان ته خپله کړي ، همدا راز د نامشروعو اړپکو د جوړولو او ساتولاري چاري ليدونکي ته وربښي .

دا ذکر شوي (۱۷) مواد ټول هغه شيان دي چي اسلامي شريعت حرام گرزولي دي او کله چي ديوې داسي غير ضروري الهي په وسيله دا ټول حرام مواد ديوې مسلماني کورنۍ انگړ ته دکور مالک او سرپرست دننه کوي چي هغې ته کومه بنيادي اړتيا نه لېدله کېږي مونږ د همدغه کور مشر چي دومره محرمات ديوې برقي الهي په وسيله دخپل کور انگړ ته دننه کوي په کوم نامه بللای شو؟ راعۍ چي دالاندي حديث شريف ولولو او هغه نوم ورته غوره کړي؟

عن عبد الله بن عمر رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ثلاثة حرم الله تبارك وتعالى عليهم الجنة مدمن الخمر والعاق والديوث الذي يقر في أهله الخبث (الترغيب والترهيب)

له عبدالله بن عمر رضي الله تعالى عنهما څخه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل : په درېو کسانو الله تعالى جنت حرام گرزولی دی ، دشرابو نشه يي ، دوالدينو نافرمان او هغوی ته ضرر رسوونکی ، او هغه د هوس چي پخپل کور کي مرداري او پلېد توب ته ځای ورکوي .

يا ابن ادم لا تغررک عافية  
ما أنت إلا كزرع عند خضرتہ  
عليک شاملۃ فالعمر معدود  
بکل شيء من الأوقات مقصود  
فإن سلمت من الآفات اجمعها  
فأنت عند کمال الأمر محصود

اې انسانه په خپل بڼه حالت مه غولېږه ځکه د عمر شېبې دگوتو په شمېر دي ته خو هغه شنې کرهني ته ورته يې چي دهرچا يې خوړلو ته شوق کېږي که ته له هر ډول ستومانيو او ځورونو څخه وساتل شي خو چي کله بشپړ شي بيا به ضرور ورپېل شي .

په دې اساس مسلمان ته په کار ده چي دخپل کور انگړ له داسي پليدو الاتو څخه لکه تلوټزيون پاک وساتي او د ځان او اولادونو قېمتي وخت دداسي څه په لېدلو ضايع نکړي چي گټه خو يې هېڅ نه وي بلکه سرچپه ورته ددنيا او اخرت ستر تاوانونه پېښوي .

راعۍ سر له نن څخه داهوډ وکړو چي که دکور په دننه کي تلوټزيون لرو هغه لېږي کړو دخپلو کورونو انگړونه سر له نن څخه پاک کړو ، که يې نلرو دا هوډ وکړو چي دا ډول توکي به کله هم کورونو ته نه راوړو خپلو اولادونو ته هم دداسي الاتو دېد مرغي اړخونه بيان او څرگند کړو دخبرونو د اورېدلو لپاره يوازي په راډيوگانو او ورځپاڼو اکتفاء وکړو پدې عمل به هم الله تعالى راڅخه خوشاله وي او هم به مو دکورونو انگړونه صاف او ستره ساتلي وي .